

Конкурс «Слава нації»

Творчі роботи учнів-учасників всеукраїнського конкурсу «Слава нації»

НАПРЯМ «УКРАЇНСЬКІ СИМВОЛИ ТА ОБЕРЕГИ»
Номінація «Творчість»

Тетяна Берсенцова,
учениця 9 класу ліцею
№1 Павлоградської
міської ради
Дніпропетровської
області

**Людмила Михайлівна
Носаченко,**
вчителька
української мови та
літератури ліцею №1
Павлоградської міської
ради Дніпропетровської
області

ДНК МОЄЇ УКРАЇНИ

Тризуб — не просто герб з підручника,
В ньому мудрість століть зашифрована.
Був колись знаком князів могутніх,
А в моєму серці — крила свободи.

Вишиванко, ти розповідь моєї родини,
В твоїх узорах — код моїх предків.
Колись була оберегом від зла,
А зараз — захист від чужого слова.

Калино, ти наша священна кров,
Що цвіте повсякчас, незважаючи на біль.
Була оберегом домашнього затишку,
А тепер — символ нашої незламності.

Це не просто символи з минулого —
Це ДНК, що в мені живе.
Я відчуваю в кожній клітинці,
Як предки через них до мене говорять.

**Олександра
Резниченко,**
учениця 11-Б класу
КЗ «Авдіївська опорна
загальноосвітня школа
I—III ступенів №2»
Донецької області

**Галина Михайлівна
Цветкова,**
вчителька КЗ
«Авдіївська опорна
загальноосвітня школа
I—III ступенів №2»
Донецької області

ЕМОЦІЙНА ГЛИБИНА І НЕВМИРУЩА РОЛЬ СИМВОЛІВ ТА ОБЕРЕГІВ УКРАЇНИ

Символи та обереги — це не просто елементи декору чи згадки про минуле. Це глибинний емоційний код української нації, живі свідки її історії, вірувань та незламного духу. Втілюючи багатотомову мудрість, вони є містком між поколіннями, зберігають і передають сакральне значення та захисну силу від сивої давнини до наших днів.

Є скарби, заховані глибоко в землю, а є ті, що зовсім поруч, на поверхні, які передаються з покоління в покоління, чаруючи людську душу. До таких скарбів, на мою думку, належать і пам'ять роду, і його звичаї та традиції, і мамині вірші та коліскові пісні, і батьківська хата, і бабусина вишивка та багато іншого. Велич краю — в людях, які тут живуть. І їхня праця, їхні чудові вироби не можуть бути схованими від людського ока.

У давні часи обереги відігравали першочергову та сакральну роль у житті українців. Це були амулети-захисники від природних катаклізмів, хвороб, злих сил і нечисті.

Як могутня ріка бере силу з маленьких джерел, так і наша культура збагачується завдяки родинній історичній спадщині.

Українські символи та обереги — це мовчазні свідки нашої історії, які пережили століття, війни й переселення. Вони, мов вогники пам'яті, що не згасли навіть у найтемніші часи.

Символи та обереги завжди були невіддільною частиною української культури, виконуючи функції захисту та збереження родової пам'яті.

Однак у сучасний період національних випробувань, особливо під час повномасштабної війни, їхня роль набула нового, критично важливого значення. Вони трансформувалися з елементів фольклору в потужну зброю ідентичності, засіб опору, національного єднання.

Одним із найсвітліших та найвідоміших символів української культури є рушник. Здавалося б, це звичайний шматок тканини, але для українця він — оберег життєвого шляху. На ньому вишивали квіти, зірки, пташок, геометричні фігури. У цих візерунках — побажання щасливої долі, здоров'я, миру та злагоди. Це особливо важливо в сьогоднішній час. Зараз рушники найчастіше зустрічаються на весіллях та під час прощальних поїздок у далеку дорогу. Його червоний колір — то кров життя й любові, чорний — журба і рідна земля, зелений — надія та молодість.

Ще одним із символів, який глибоко вкорінився в українській душі, є калина. Вона уособлює материнство, Україну та позачасове єднання народу — живих, померлих і тих, хто ще народиться. Гіркий присмак ягід, як і наша історія, сповнений болю, але їхній яскраво-червоний колір символізує незламну силу і воскресіння. Ягоди, немов маленькі жаринки, розгораються восени, нагадуючи, що навіть після холодів природа знову оживе, а життя наповниться новими фарбами.

Калина біля материнської хати — не тільки краса, а й наша берегиня. Це спомин про домівку, пам'ять про рідну матір, її турботу і пестливі руки: «Ой, у лузі калина з квіточками, наче матуся з діточками».

Без образу калини не можна уявити собі пісенної народної творчості. Не злічити пісень про цю рослину. Одні назви, які барвисті, милозвучні: «Ой, у лузі червона калина...», «А в лузі калина весь луг прикрасила», «Ой, у лузі при долині зацвіла калина», «Ти, червона калино, чого листя опускаєш?», «Калино-малино, чого над водою стоїш?» та інші. Оспівана калина у поезіях Т. Г. Шевченка, І. Франка, Л. Українки...

Калина неодноразово надихала українських художників — Надію Білокінь, Тамару Бойко, Марію Примаченко — відтворювати її красу в пейзажах, натюрмортах, народних розписах.

Не варто забувати і про цілющі властивості калини. Її й досі активно застосовують у народній медицині. Калина ніби символічно проростає через віки й покоління. В уявленні українців калина, як жива істота: уміє чути, бачити, думати, страждати, розмовляти, відчувати біль, радість, просити допомоги.

У цей важкий час для українців та нашої країни особливого значення набувають обереги, що захищають життя. На початку війни я проходила курс майстер-класів зі створення ляльок-мотанок. Лялька-мотанка була одним із найсильніших оберегів. Її робили без обличчя, вважаючи, що так у неї не зможе «поселитися» зла сила. У нашому домі мотанка зберігалася як берегиня, а в подарунок означала найщиріше побажання щастя.

Моя мати, яка займається вишиванням бісером, створювала вишиванки на замовлення. До кожного свята або урочистого заходу я вдягала вишиванку з ручною вишивкою бісером. Мати вишивала червоні маки, соняшники, які сяяли ще яскравіше на сонці. Вишиванка — це не просто одяг. Вона є символом родової пам'яті, любові матері, що вкладала у кожен стібок молитву про щастя й долю для своєї дитини. Кожен орнамент — це звернення до Всесвіту, бажання здоров'я, родючості та захисту від «злого ока». Це відчуття приналежності до роду, що дарує комфорт і впевненість.

Ми одягаємо вишиванки на державні свята, прикрашаємо оселі рушниками, садимо калину біля дому. Ляльки-мотанки знову з'являються на полицях — як пам'ять і як сучасний сувенір. А тризуб гордо сяє на прапорі, нагадуючи про наші корені й незламність.

Тризуб — це не лише герб. Його образ сягає часів Київської Русі, коли він був знаком влади князів. Для сучасних українців, і для мене особисто, тризуб — це втілення свободи, гідності й незалежності, символ єднання нації. Його зображення на блокпостах, техніці, одязі, на шевронах є символом, що надає воїнам гордості та рішучості в боротьбі за країну.

Символом незалежності й свободи є прапор. Його підняття над звільненими територіями є кульмінацією перемоги, знаком повернення додому та відновлення законності. Це емоційне втілення Надії та Волі.

Крилатий вітер розвиває стяг —

Блакить із золотом на нім переплелися,

Наш прапор майорить неначе птах:

Народ не вмер й нікому не скорився!

Нехай цей величний символ незалежності завжди нагадує нам про неймовірну силу духу українського народу, його волелюбність і прагнення до свободи. Мені хочеться, щоб блакитне небо завжди було мирним, а поля — щедрими, символізуючи достаток і процвітання нашої рідної землі. Нехай Прапор України майорить з гордістю, наповнюючи наші серця вірою в краще майбутнє, а наша держава квітне та розвивається.

Українські символи та обереги завжди були більше, ніж елементами культури; вони є кодом виживання нації. У сучасний період випробувань, коли держава бореться за своє існування, ці символи перетворилися на зброю ідентичності.

Поряд із великими державними символами — Тризубом і Прапором — не менш важливу, але глибинно емоційну роль відіграє традиційний оберег — чорнобривці, що втілюють пам'ять про дід і незламний дух. Ці квіти стали одними з найбільш упізнаваних і найтепліших символів українського народу, нерозривно пов'язаних із рідною домішкою, дитинством та материнською любов'ю. Вони є втіленням затишку, простоти та глибокої емоційної прив'язаності до Батьківщини. Побачивши чорнобривці далеко від дому, людина відчуває тугу та щем від спогадів про

Конкурс «Слава нації»

рідну землю. Це символ Материнської Любові та Синівської Сили.

Ще хочу сказати, що на полі бою обереги виконують свою найдавнішу, але посилену місію: вони є емоційною опорою та містком із мирним життям. Лялька-мотанка, виготовлена дитячими руками, або вишиті хустки, передані матерями чи дружинами, перестають бути просто сувенірами. Вони стають втіленням любові, молитви та дому, що чекає. Це допомагає воїнам зберігати рівновагу та пам'ятати, заради чого вони борються.

Пісня... Незважаючи на непросте життя нашого народу, пісня завжди відіграє в ньому значну роль. Нерідко саме вона передає у своїх рядках ті злети та падіння, які переживали держава та народ у різні часи. Дуже часто пісням доводиться відстоювати своє право на існування, саме українські пісні є тим дороговказом, який закликає людей відстоювати свої права, свою землю, свої ідеали. Наша держава має неповторну пісенну культуру, яка є виразником духовності народу.

Згадаймо Катерину Поліщук з позивним «Пташка», яка стала символом оборони Маріуполя та «Азовсталі». Перебуваючи в полоні, вона виконувала патріотичні пісні, тим самим підтримувала своїх побратимів. Саме пісні надихали на бойовий дух полонених.

Там, де пісня, — лине мова.

Лине мова — є народ!

Символи й обереги — це не просто «минуле». Це наша опора в сьогоденні. Вони допомагають відчувати зв'язок із рідною землею, додають сили в моменти випробувань, нагадують, хто ми є. Кожен рушник, калина чи вишиванка — це маленька частинка великої історії України. Вони несуть у собі невичерпну глибину емоцій: від тихої материнської любові та віри у щасливу долю до палкого відчуття Батьківщини та незламної волі до життя.

У сучасний період випробувань українські символи та обереги вийшли за рамки лише культурної спадщини. Вони стали активним інструментом боротьби, засобом ідентифікації та потужною зброєю опору. Від Тризуба, що маркує державну волю, до Чорнобрівців, що зберігають пам'ять про тепло рідного дому — кожен елемент є складовою незламного духу. Їхнє емоційне навантаження — це колективна енергія, що допомагає нації не лише вистояти, але й зберегти свою культурну цілісність і віру в перемогу.

Я впевнена, що доки ми пам'ятаємо й шануємо ці символи, доти жива наша культура, мова і народ. У них душа України, її краса, її віра і нескорений дух.

Крістіна Жабак,

учениця 7 класу
Йосипівської гімназії
Новомиргородської
міської ради
Кіровоградської області

Віта Юрїївна

Добролежа,
вчителька української
мови та літератури
Йосипівської гімназії
Новомиргородської
міської ради
Кіровоградської області

ОБЕРЕГИ МОЄЇ ЗЕМЛІ

Обереги, мов душі прадавні,
Сплетені з трав, із пісень і надій.
Вони мову шепочуть недавно,
Коли був молодий наш рід.
Рушник — як дорога, що мати стелила,
Червоне і чорне — любов і журба.
На ньому життя наше візерунком ожило,
І долі нелегка, солодка боротьба.
Він хату прикрасить, він душу зігріє,
Незмінний свідок усіх наших літ.
Він вірою в завтрашнє серце зоріє,
Це мамин наказ, що несе заповіт.
Вишиванка — то код, що навіть нам дарований,
Хрестик до хрестика — захисний щит.
Кожен стібок, ніби долею кований,
В ньому віків українських розквіт.
Мак, калина, дуб, рожа, барвінок —
Сила природи і пам'ять про рід.
У ній наш народ, його гордий учинок,
Його нездоланий і вільний політ.
Віночок — дівоча краса і цнота,
Вплетена м'ята, любисток, волошки цвіт.
Він — символ весни, чистоти та єдності,
Що береже дівочий ніжний світ.
Верба — що біля річки віти схилиє,
І Калина — червоні, як кров, кетяги.
Один — символ роду, що смуток змиває,
Друга — краса України й обереги від лиха.
І хліб на столі, що є сонце і доля,
І сіль — що береже від злої біди.
Це наші обереги — єднають у полі,
Вони — наша пам'ять, наші сліди.
Обереги — це голос століть у душі,
Незрима броня на крутих віражах.
Вони є в звичаях, в пісні, в тиші,
В молитві, що шепчемо ми на вустах.
Шануймо їх! В них — сила народу.
В них — незламна, одвічна душа!
Вони — наш скарб, і честь, і свобода,
Священна і рідна навіки земля!

Марія Герасютіна,
учениця 6-Б класу
Ліцею №10 м. Житомира

**Неля Михайлівна
Семеній,**
вчителька української
мови та літератури
Ліцею №10 м. Житомира

СОНЯХ ПАМ'ЯТІ

(Соняшник як символ
наших полеглих захисників)
Стоїть у полі золотий вогонь,
Його коріння — в ріднім чорноземі.
І обертає він свій тихий сон
До сонця, наче воїн у знамені.

Впаде пелюстка — то чиесь життя,
Що вмерло, щоб земля розквітла вільна.
І кожна квітка — світле відбиття
Сина, що не зрадив Батьківщину.

Горять у полі соняхи, мов свічки,
Їх тиша голосніша за слова.
Над ними журавлі летять у вічність,
А пам'ять, як земля, завжди жива.

І поки сонце сходить зрання,
Й поки земля тримає їхній слід,—
Соняшник стане вічним нагадуванням,
Що вільна Україна — їхній заповіт.

Ірина Петрук,
учениця 8 класу
Немішаївського ліцею
№1 Немішаївської
селищної ради
Бучанського району
Київської області

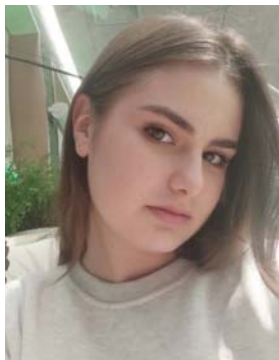
**Валентина
Михайлівна
Мирончук,**
вчителька української
мови та літератури
Немішаївського ліцею
№1 Немішаївської
селищної ради
Бучанського району
Київської області

ВІЧНА КНИГА

«Кобзар» Шевченка — книга вічна,
У ній — історія одвічна
Мого народу й мого роду,
Що нині б'ється за свободу.
Шевченка мудрого читаєм —
І він нас розуму навчає,
Навчає вірити і жити,
І серцем рідний край любити.
І мову рідну берегти,
До цілі впевнено іти,
Навчає всім допомагати
І щиро людям співчувати.
«Кобзар» у руки я візьму,
Слова запам'ятаю, збережу,
Як заповіт — найвищий дар -
Своїм нащадкам передам.
Бо це не просто книга — це наш скарб,
Дарунок цінний, що лишив Кобзар.
Слова в нім хоч прості, але пророчі:
На правду й істину нам відкривають очі.
Борімося за правду і за волю,
За України нашої щасливу долю.
Живімо так, як нас навчав Тарас, —
Тоді нікому не здолати нас.

Конкурс «Слава нації»

Ангеліна Усенко,
учениця 10 класу ЗЗСО
I—III ступенів № 20
Торецької міської ВЦА
Бахмутського району
Донецької області

**Еліана Миколаївна
Гукалова,**
вчителька української
мови та літератури ЗЗСО
I— III ступенів № 20
Торецької міської ВЦА
Бахмутського району
Донецької області

ОБЕРЕГИ

Славним воїнам ЗСУ присвячую

Виряджала сина мати
Рідну землю захищати.
Від ворожої навали
Україну визволяти.

Рушником оповивала,
Виряджала — промовляла:
— Хай дороги воєнні
Будуть легкими!
Хай рушник цей хранить
У тяжкую годину.

Хай рушник-оберіг
В серце віру вселяє,
Зігріває теплом,
Від біди захищає...

І дівчина хлопця проводжала —
Вишиту хустину дарувала:
— Хай моя любов
Береже тебе,
У бою завжди
Хай вона веде.
Борони, коханий,
Землю рідную.
Я чекатиму,
Буду вірною.

І бабуся внука виряджала —
У кишеню ляльку-мотанку поклала:
— Янгол-охоронець
Допоможе хай:
Захищати йдеш
Ти свій рідний край!

Будеш жити ти,
Вистоїш в бою!
Ворогам зішлеш
Силу й лють свою!

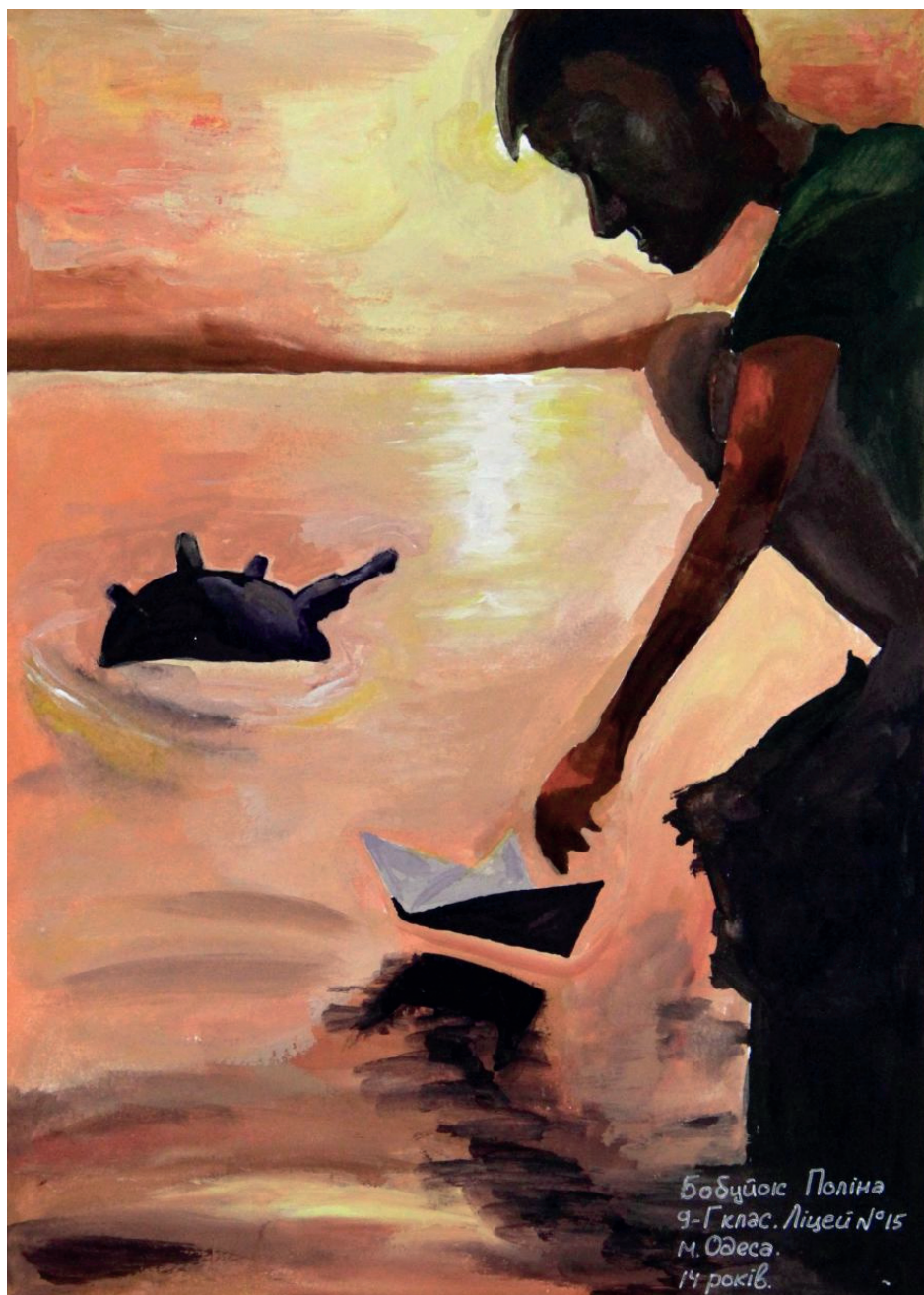
Пронесе боець
Обереги ті
Крізь вогонь війни,
Бо вони святі!
З перемогою
Він повернеться!
В Україну мир
Знов возвернеться!

Всеукраїнський творчий конкурс для учнів
«Слава нації»

Малюнок і хайку Софії Назарчук (13 років). Одеський ліцей № 63.
м. Одеса

Всеукраїнський творчий конкурс для учнів
«Слава нації»

Малюнок Поліни Бобуїок (14 років). Одеський ліцей № 15.
м. Одеса